

16.02.2022

Asia/16

§ 42

Valtuutettujen Pia Pakarisen ja Petra Malinin aloitteet sähköpotkulautojen enimmäisnopeuden käyttöönotosta ja liikenneturvallisuuden parantamisesta

HEL 2021-008771 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteet loppuun käsitellyiksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Pia Pakarisen aloite
- 2 Valtuutettu Petra Malinin aloite
- 3 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 28.9.2021 valtuutettu Petra Malinin aloitteesta
- 4 Helsingin poliisilaitoksen lausunto, 29.10.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pia Pakarinen ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan selvitettäväksi, voitaisiinko sähköpotkulautojen nopeusrajoitukseksi määrätä 10-15 km/h. Valtuutettu Petra Malin ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan niin ikään sähköpotkulautojen nopeusrajoitusten alentamista sekä niiden käytön rajoittamista ilta- ja yöaikaan onnettomuuksien vähentämiseksi. Lisäksi Malinin aloitteessa esitetään käyttöönotettavaksi sähköpotkulautojen pysäköintiin tarkoitettuja asemia katujen esteettömyyden parantamiseksi.

Kaupunkiympäristön toimialan liikenne- ja katusuunnittelupalvelu on selvittänyt keinoja, joilla vaikutetaan laajasti lisääntyneen sähköpotkulautilun aiheuttamiin haasteisiin. Vaikuttavimmaksi ja tarkoituksenmukaisimmaksi kaupungilla käytössä olevaksi keinoksi tähän mennessä on todettu olevan yhteistyö ja neuvottelu operaattorien kanssa. Viime

heinäkuussa käynnistettiin myös liikenne- ja viestintäministeriön, potkulautayritysten, poliisin, Liikenneturvan ja kaupunkien välillä laajempi yhteistyö, jonka tarkoituksena on ollut syksyn 2021 aikana kehittää toimenpiteitä havaittujen ongelmien ratkaisemiseksi. Lisäksi Helsingin kaupunki on ollut mukana ohjaamassa liikenne- ja viestintäministeriön vastuulla olevaa valtakunnallista liikenneturvallisuusstrategiaa, jonka yhteydessä on tarkoitus arvioida myös mahdollisten lakimuutosten tarpeellisuutta.

Nopeusrajoitukseen ja palvelun käyttöaikaan liittyvät toimenpiteet

Yhteistyön tuloksena heinäkuusta 2021 alkaen operaattoreilla on ollut käytössä yöaikainen (klo 00-05) nopeusrajoitus 15km/h keskustan alueella. Kaupunkiympäristön toimiala on tarkastellut HUS:n epävirallisia Meilahden yhteispäivystyksen tilastoja ja sähköpotkulautaoperaattorien suoritettuja. Niiden mukaan heinäkuun puolenvälin jälkeen on tapahtunut oikean suuntaista kehitystä alkukesään verrattuna, mutta Meilahden päivystykseen on tullut edelleen noin 10 potilasta joka viikonloppu ja keskimäärin yli kaksi potilasta päivässä. Kaupungin näkökulmasta nopeusrajoitusta ei voida siten pitää riittävänä onnettomuuksia ehkäisevänä rajoitustoimena.

Syksyllä käytyjen neuvottelujen tuloksena sähköpotkulautayritykset Tier, Voi ja Lime päättivät 3.9.2021 alkaen katkaista Helsingissä palvelun käytön viikonloppuöinä (klo 00-05). Uusi toimija Dott toimii myös sovittujen rajoitusten puitteissa. HUS:ilta saadun tapaturmaosaston tilastointitiedon perusteella onnettomuuksien määrät ovat rajoitusten myötä vähentyneet, mistä johtuen on joulukuussa 2021 sovittu, että määräraikaisena vuoden 2021 loppuun sovittua kokeilua yöllisestä käytökielellä sekä muista sovituista rajoituksista jatketaan toistaiseksi voimassa olevana. Alkuvuoden 2022 aikana pyritään löytämään vaihtoehtoja näille laajoille rajoituksille. Vaihtoehtoisten ratkaisujen edellytyksenä kuitenkin on, ettei vakavien sähköpotkulautatapaturmien määrä taas lisäänty eikä päädytä kesän 2021 tilanteeseen.

Tämän lisäksi operaattorit laskivat potkulautojensa maksiminopeuden siten, että nopeusrajoitus 20 km/h otettiin käyttöön kaikkina aikoina koko kaupungin alueella. Yöllistä nopeusrajoitusta (15 km/h) laajennettiin koskemaan viikon kaikkia öitä koko toiminta-alueella. Myös aloittelija-ajotila tuotiin palveluun siten, että ensimmäisellä ajokerralla nopeusrajoitus on 15 km/h. Kaikkien muutosten vaikutuksia seurattiin syksyn 2021 aikana HUS:in tapaturmaosastolta saadun tilastotiedon ja yhteistyössä operaattorien kanssa kerätyn sähköpotkulautojen käyttöä koskevan tutkimusaineiston perusteella. Seuranta jatketaan kevään 2022 aikana siten, että syksyllä voimaan tulleiden rajoitusten vaikuttavuutta

ja nopeusrajoitusten riittävyttä arvioidaan kerätyn aineiston perusteella.

Pysäköinnin kehittäminen

Näiden sovittujen turvallisuutta parantavien toimenpiteiden lisäksi yhteistyötä tiivistetään entisestään myös pysäköintiin liittyvien epäkohtien korjaamiseksi. Kaupunki on sitoutunut löytämään ratkaisuja sähköpotkulautojen haitallisen pysäköinnin ongelmiin. Tavoitteena on kehittää palvelua siten, että ensi keväänä palvelun käytön jälleen kasvaessa Helsingissä olisi sovittu toimenpiteistä, joilla vaikutetaan pysäköinnin aiheuttamiin haittoihin. Pysäköinnin rajoittaminen sähköpotkulautojen teknologisten ratkaisujen kautta ja toisaalta pysäköinnille osoitettujen paikkojen määrittäminen ovat keinovalikoimassa ydinkeskustan alueella. Lisäksi Parking Patrol -palvelusta on keskusteltu alustavasti Helsingissä toimivien operaattorien kanssa ja kaupungin pysäköinninvalvonta on mukana kehitystyössä.

Pysäköinnin kehittämisessä on omat haasteensa tilan, valvonnan ja sähköpotkulautojen suuren määrän vuoksi. Sähköpotkulauta rinnastetaan pysäköintiä koskevassa lainsäädännössä polkupyörään. Niiden pysäköinti on siis sallittua niin pyörätielle kuin jalkakäytävälle, kunhan se ei kohtuuttomasti haittaa niillä kulkemista. Palvelun pysäköintiratkaisua kehittäessä kaupunki myös varautuu siihen, että Helsinkiin voi tulla lisää sähköpotkulautapalvelua tarjoavia yrityksiä. Käyttäjien turvallisuuden parantamisen lisäksi kiinnitetään huomiota jalankulkijoiden turvallisuuden parantamiseen jalkakäytävillä. Sähköpotkulautojen käyttäjät aiheuttavat vaaratilanteita ajaessaan jalkakäytävillä. Kaupunki etsii ratkaisuja sähköpotkulautojen ohjaamiseksi pois jalkakäytäviltä jalankulun turvallisuuden parantamiseksi

Lopuksi

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa, että tähänastisissa neuvotteluissa potkulautaoperaattorit ovat olleet yhteistyöhaluisia. Kaupunki pyrkii erityisesti neuvottelun ja yhteistyön keinoin edistämään aloitteissa esitettyjä toimenpiteitä ja korostaa operaattorien yhteisvastuuta toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi. Lisäksi toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnissa hyödynnetään palvelusta ja terveystalouksista saatavaa dataa.

Alustatalouden mahdollistamien palveluiden kehittämisessä lakimutokset ja kaupungin yksipuoliset määräykset toimivat huonosti. Nekin ovat kuitenkin mahdollisia, mikäli yhteistyö ei johda riittävän vaikuttaviin toimenpiteisiin.

Sähköpotkulaudat ovat vakiinnuttaneet asemaansa kaupungin yhtenä liikkuksen keinona jo muutaman vuoden ajan, joten tarkoituksenmukaista on löytää yhdessä toimivia ratkaisuja, jotta operaattorit voisivat kaupunkiympäristön asettamien tavoitteiden ja haasteiden puitteissa vakiinnuttaa toimintaansa osana monipuolista liikennejärjestelmää.

Aloitteista on saatu päätöshistoriasta ja liitteistä ilmenevät kaupunkiympäristölautakunnan sekä Helsingin poliisilaitoksen lausunnot. Kaupunkiympäristötoimialan liikenne- ja katusuunnittelupalvelu on päivittänyt kaupunkiympäristölautakunnan 28.9.2021 antamaa lausuntoa kuvaamaan paremmin nykytilannetta Nopeusrajoituksiin ja palvelun käyttöaikaan liittyvät toimenpiteet -kappaleen osalta. Muilta osin vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Pia Pakarisen aloite
- 2 Valtuutettu Petra Malinin aloite
- 3 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 28.9.2021 valtuutettu Petra Malinin aloitteesta
- 4 Helsingin poliisilaitoksen lausunto, 29.10.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 31.01.2022 § 71

HEL 2021-008771 T 00 00 03

HEL 2021-007736

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteet loppuun käsitellyiksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 28.09.2021 § 506

HEL 2021-008771 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin liikenne- ja katusuunnittelupalvelu on selvittänyt keinoja, joilla vaikutetaan laajasti lisääntyneen sähköpotkulautailun aiheuttamiin haasteisiin. Vaikuttavimmaksi ja tarkoituksenmukaisimmaksi kaupungilla käytössä olevaksi keinoksi tähän mennessä on todettu olevan yhteistyö ja neuvottelu operaattorien kanssa. Viime heinäkuussa käynnistettiin myös laajempi yhteistyö Liikenne- ja viestintäministeriön, potkulautayritysten, poliisin, Liikenneturvan ja kaupunkien välillä, jonka tarkoituksena on ollut syksyn 2021 aikana kehittää toimenpiteitä havaittujen ongelmien ratkaisemiseksi. Lisäksi Helsingin kaupunki on ollut mukana ohjaamassa Liikenne- ja viestintäministeriön vastuulla olevaa valtakunnallista liikenneturvallisuusstrategiaa, jonka yhteydessä on tarkoitus arvioida myös mahdollisten lakimuutosten tarpeellisuutta.

Yhteistyön tuloksena heinäkuun puolesta välistä lähtien operaattoreilla on ollut käytössä yöaikainen (00-05) nopeusrajoitus 15km/h keskustan alueella. Liikenne- ja katusuunnittelupalvelu on tarkastellut HUS:n epävirallisia Meilahden yhteispäivystyksen tilastoja ja sähköpotkulautaooperaattorien suoritetietoja. Niiden mukaan heinäkuun puolenvälin jälkeen on tapahtunut oikean suuntaista kehitystä alkukesään verrattuna, mutta edelleen Meilahden päivystykseen on tullut noin 10 potilasta joka viikonloppu ja keskimäärin yli 2 potilasta päivässä. Kaupungin näkökulmasta nopeusrajoitusta ei voida siten pitää riittävänä rajoitustoimena ehkäisemään onnettomuuksia.

Uusimpien neuvottelujen tuloksena sähköpotkulautayritykset Tier, Voi ja Lime päättivät 3.9.2021 alkaen katkaista Helsingissä palvelun käytön viikonloppuöinä (klo 00-05). Kokeilu kestää vuoden 2021 loppuun, johon mennessä keskustellaan liikenneturvallisuuden varmistamisesta jatkossa. Kokeilualjalta myös kerätään tietoa, miten aikarajoitukset vai-

16.02.2022

kuttavat tapaturmien määrään, kun huomioidaan myös vuoden ajasta johtuvat käyttömäärämuutokset.

Tämän lisäksi operaattorit laskevat potkulautojensa maksiminopeutta 20 km/h kaikkina aikoina koko kaupungin alueella sekä laajentavat yöllistä 15 km/h nopeusrajoitusta koskemaan viikon kaikkia öitä koko toiminta-alueella. Myös aloittelija -ajotila tuodaan palveluun siten, että ensimmäisellä ajokerralla nopeusrajoitus on 15 km/h. Kaikkien muutosten vaikutuksia seurataan syksyn ja kevään aikana: saamme edelleen tilastotietoa HUS:in tapaturmaosastolta sekä keräämme yhteistyössä operaattorien kanssa tutkimusaineistoa sähköpotkulautojen käytöstä. Arvioimme nyt voimaan tulleiden rajoitusten vaikuttavuutta kerätyn aineiston perusteella sitä, ovatko nopeusrajoitukset olleet riittäviä.

Potkulautaoperaattorit ovat olleet yhteistyöhaluisia. Viimeaikainen negatiivinen julkisuus ei välttämättä tue markkinaehtoista toimintaa. Helsingin kaupunki käyttää erityisesti neuvottelua ja yhteistyötä keinoina edistääkseen toivottuja toimenpiteitä ja korostaa operaattorien yhteisvastuuta toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi. Lisäksi hyödynnämme toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointiin palvelusta ja terveystaloudellista saatavaa dataa. Alustatalouden mahdollistamien palveluiden kehittämisessä lakimuutokset ja kaupungin yksipuoliset määräykset toimivat huonosti. Nekin ovat kuitenkin mahdollisia, mikäli yhteistyö ei johda riittävän vaikuttaviin toimenpiteisiin. Sähköpotkulaudat ovat vakiinnuttaneet asemaansa kaupungin yhtenä liikkumisen keinona jo muutaman vuoden ajan, joten tarkoituksenmukaista on yhdessä löytää toimivia ratkaisuja, jotta operaattorit voisivat kaupunkiympäristön asettamien tavoitteiden ja haasteiden puitteissa vakiinnuttaa toimintaansa osana monipuolista liikennejärjestelmää.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Sirje Lappalainen, liikenneinsinööri: 310 38134
sirje.lappalainen(a)hel.fi